

Kim Kielsens nytårstale

Taler

Kim Kielsen
Formand for Naalakkersuisut

Dato

1. januar 2016

1 Asasakka inuiaqatikka,

Ukioq 2015 pisoqarfioqisoq qaangiuppoq ukiorlu 2016 neriunnermik
isumalluarnermillu nassatalik aallartippoq. Neriuppunga eqqissinartumik
5 qamuunalu pissarsinartumik juullisiorluarsimassasusi.

Inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut siuariartornissaq pilersinniarlugu maanna
Naalakkersuisut ukiup qaangiuttup ingerlanerani piareersagassatut
siunniussimasatik siulliit aallartereersimalerpaat. Aqqutissaq siunniussarput suli
10 takigaluaqisoq, pilersaarutivut naapertorlugit pisussatut aqqissuussavut siulliit
maanna aallartisarneqalereerput. Suliniutit ukioq manna ingerlaqqissapput.
Sanaartugassat aallartinneqareersut kingunissaat malunniuteqalereerput,
takornariaqarnerup aatsitassarsiornerrullu iluanni siuariartortoqarsimanera
aamma malunnarsereerpoq.

15 Nuannaarutigaa suliffissaaleqineq annikilliartormat tamassumap
ersersimmagu Naalakkersuisut suliffissaaleqinerup akiorniarnernanut
anguniagaat iluatsikkiartormat – tassunga uniinnassanngilagut.

20

Attaveqaqatigiinneq

Aasaq malunnartumik takornariat Nunatsinnukartartut amerleriarsimapput,
tamannalu nuannaarutissaavoq – taamaattoq angallannikkut attaveqaatit suli
ilungersunarput. Siunissami billetsit akiinik pitsaanerusunik nunallu
25 immikkoortuini amerlanerusuni toqqaannarnerusumik
angalasoqarsinnaalernissaanik pilersitsisussamik mittarfiit aqqissugaanerit
nutaq Inatsisartuni amerlanerussuteqartumik tapersersorneqartumik
akuerineqarpoq. Aqqissugaaneq taamaattoq siunissami takornariaqarnermut
inuussutissarsiornermullu pitsaanerusumik atugassaqtitsilissaaq

30

annertunerusumillu ineriartortitsissalluni.

Nunatsinni aningaasarsiornikkut unammillernartumik atugaqartilluta
inuussutissarsiornermi sukarsuit sisamat – aalisarnej, aatsitassarsiornej,
35 takornariaqarnej suliffissuaqarnerlu – pitsaasumik
ineriartortitsivigineqarnissaasa qulakkeernissaat pingaaruteqarluinnartuuvoq.

Aatsitassarsiornej

40 Ukioq qaangiuttoq aatsitassarsiornikkut pissanganartorsiorfiusimavoq.
Aatsitassat akiisa nunarsuarmi apparuttorneranni nunanit allanit Nunatta
soqutigineqarnera qujanartumik annikillisimanngilaq. Nunatut
aatsitassarsiorfiusutut isigineqarnerput patajaatsumik utersaaqqippoq.
Rubininik piiaasoqalersimavoq, Anorthosit-imillu ukiup naanerani
45 piiaasoqalernissaa naatsorsuutigineqarluni. Ukioq manna Kuannersuarmi
piiaaffeqalernissamut qinnuteqaat tigussangavarput aamma Avannaarsuani
aqerlumik zinkimillu piiaaffeqalernissamut qinnuteqaat aalajangiiffigisassatta
ilagaat.

50 Aatsitassarsiornej eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut siunniussimasaat
ersarilluinnarput:

Siuarsaasoqassaaq, ineriartortitsisoqassaaq aamma suliffissaqartitsisoqassaaq
kiisalu royalty-t akileraarutillu inuiaqatigiinnut Nunattalu karsianut
55 isertitsissutaassapput. Aatsitassarsiornerrullu ilorraap tungaanut inerisarnerani
pingaarnertut nunanit allanit aningaasaliisoqarnissaa pisariaqarpoq. Nunanit
allanit aningaasaliisartut Nunatsinnik soqutiginninnerisa attatiinnarnissaat
qulakkeerniarlugu Nunatsinni aatsitassarsiornernikkut patajaatsumik
atugassaqartitsinissaq Naalakkersuisut sulissutigaa.

60 Inuiaqatigiinni nammaneqarsinnaasumik sapinngisarlu tamaat
avatangiisitsinnik pinngortitatsinnillu, minnerunngitsumillu Nunatsinni
najugaqartunik, ataqqinnissuseqartumik aatsitassarsiornikkut
ineriartortitsisoqassaaq. Taamaammat pissusissamisoortutut isigalugu
65 erseqqissaatigissavara – isumannaallisaaneq, peqqinnissaq, avatangiisit
inuiaqatigiillu nammassinnaasaat eqqarsaatigalugit illersorneqarsinnaasumik
isumannaatsumillu inatsisillu piusut malillugit aatsitassarsiornertit tamarmik
ingerlanneqassapput.

Aalisarneq

Inuussutissarsiutini aalisarneq Nunatsinnut atatitsisuuvoq, ukiorpaaluillu sulit
taamaakkallassaaq. Inuiaqatigiittut aningaasarsiornikkut taamatut
75 ataasiinnarmik isertitaqarfeqarnissaq qimanniartariaqarparput
mianernartumillu inissimatitsisarnera qaangerniartariaqarlutigu.

Taamatut oqareeraluarlunga oqaatigisariaqarpara raajaqassuseq sivisuumik
appariartuinnarsimagaluartoq, maanna raajartassiinissamut biologit
80 siunnersuinerat naapertorlugu 50 procentimik qaffariarsimasoq
nuannaarutissaammat. Raajartassat amerlinerat aningaasarsiornitsinnut
iluqutaassaaq suliffissaqartitsissaarlu.

Inuussutissarsiornermik ingerlataqartut pitsaanerpaamik
85 sinaakkutassaqartinnissaat qulakkeertariaqarparput taamaattumik 2016-mi
inuussutissarsiornermut inatsisit annertuumik nutarterneqassapput, tassanilu
nalikillilerisarnermut malittarisassat allanngortinneqassapput, taamaasilluni
nunatsinni suliffeqarfimmik ingerlatsinissaq akilersinnaanerulissalluni.

90

Suliffeqarneq

Naalakkersuisut Nunatsinni suliffeqarneq nutarsaavigileruttorpaat. Nunatsinni
suliffissaaleqisut pitsaannerusumik periarfissinniarlugit pitsanngorsaalluni
aaqqissuusseqqinneq tamanna annertoorujussuuvoq. Suliffissaaleqisut
95 ikiliartorput, kisianni suliffissarsiortut 3.000-it sinneqartut sulit
amerlavallaaqaat.

Sapinngisamik ikinnerpaat suliffissaaleqissasut anguniarparput,
anguneqassappallu suliffeqarnerup aaqqissuussaanerata annersaa
100 inerisarneqartariaqarpoq. Sulisinnaasut suliassaqarfinni suliffissaqartitsisuni
siunissami suliffittaarsinnaalertariaqarput. Taamaammat
Suliffissaqartitsiniarnermut Periusissiami qitiulluinnarput
piginnaasaqarnerulerneq, nuttarsinnaaneq imminermullu naapertuuttumik
suliffittaarsinnaanissaq.

105

Aaqqissuusseqqinnerit

110 Naalakkersuisut soraarnerussutisiat siusinaartumillu soraarnerussutisiat pillugit
ukiaq aaqqissuusseqqippit. Soraarnerussutisianik aaqqissuusseqqinnermut
tassunga pingaarutilinnut ilaavoq aapparizat isertitaat apeqqutaatinnaagit
soraarnerussutisiaqartoqarsinnaalernera.

115 Tamanna ukiorpassuanngortuni utoqqarnit ujartorneqarsimavoq, taamatut
periarfissiineq utoqqaat naligiinnerusumik inuuneqalernissaannut
aqqutissiueqataassaaq

120 Naalakkersuisut aaqqissuusseqqinnertik ukioq manna nangeqqissavaat,
tamatumuuna missingersuusiortarnermut inatsit nunanilu allani
soraarnerussutisianik ileqqaarutitut akileraarusersueriaaseq
iliuuseqarfiginiarlugit suliniuteqassaagut.

Kommunit

125 Naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiisummi allassimavoq Qaasuitsup
Kommuniata avinneqarnissaa pillugu innuttaasut taasitinneqarsimanerat
ataqqineqassasoq.

130 Tamannali qaammarsaalluarneq tunngavigalugu pissasoq pingaartinneqarpoq.
Taamaammat kommunemik avitsinissamut sunniutissat suunersut
qulaajarniarlugit misissuisoqaleruttoq.

135 Ukioq manna Naalakkersuisut qulaajartussaavaat kommuneqarfinni
suliassa qarfiit sorliit siulliullugit kommuneqarfinnut agguanneqassanersut.
Pilersaarutigineqarpoq tamakku pissasut 2017-imut aningaasanut inatsisissap
piareersarneqarneranut atatillugu.

140 Kalaallit Danmarkimut nutsernerat annikilleriarsimagaluartoq, taamaattoq
Nunatta Innuttai suli ikiliartorput, tamannalu atugartuussutsimut
innuttaasullu ukiumikkut aggulussimanerannut siooranarpoq inuppassuit
sulisinnaasut Nunarput qimagarmassuk. Taamaattumik ineqarnikkut
isumaginninnikkut suliffeqarnikkullu neqeroorutit ingerlaavartumik
pitsanngorsaaffigisariaqarpagut.

145 Naatsumik oqaatigalugu inuuniarnikkut atukkat sutigut tamatigut
pitsanngorsartuartaqarpagut. Taamaammat aaqqissuusseqqinnerit

tamakkunuunatigut aallartisarniarpagut.

150

Ilinniartitaaneq

Ilinniagaqarusuttut amerlanerusut ilinniagaqalissapput. Ilinniagaqarnerup siunissaq isumannaannerusoq ilaqtariittullu toqqissisimasumik atugaqarnissaq qulakkeertarpaa. Ilinniagaqarneq – assassorluni
155 atuagarsorlunuunniit – amerlasuunik iluaqutitaqarpoq toqqissisimasumillu pitsaasumillu inuuneqalernissamut aqqutissaalluni qularnaannerpaaq.

Taamaattoq meeqqat atuarfiannit naammassisartut amerlavallaat piginnaasaqarnerulersitsisumik ilinniagaqalernissamut
160 periarfissaluppallaartarput. Inuusuttut angusarissarusullutik takorluuisarnerannut taamatut angusalunneq unissaataasarpoq. Meeqqat atuarfiat inuusuttuaqqanik ilinniagaqalernissaminnut piareersimasunik amerlanernik inerartitsisariaqarpoq, tamannalu pissaaq ilaatigut ilinniartitsisut aqutsisullu piginnaasaqarnerulersinnerisigut, angajoqqaanik pitsaannerusumik
165 suleqateqarnikkut, pitsaannerusunillu atuartitsissuteqalernikkut.

Taamaammat Naalakkersuisut meeqqat atuarfiannik inerisaanissamut aallussinerput peqataasunillu pitsaasumik oqaloqateqartarnerput nuannaarutigaa.

170

Nunatta qaamasumik toqqissisimasumillu siunissaqalernissaanut tunngavissaliinissamut tamatta akisussaassuseqarluta tunniusseqataanissarput pingaaruteqarpoq. Taamaammat Naalakkersuisut Ilinniartitaaneq pillugu Periusissiaata politikikkut partiinik tamanik isumaqatigineqarnera
175 tulluusimaarutigaa. Ilinniartitaaneq pillugu Periusissiap siunertaraa ilinniartitaanikkut inuussutissarsiutini pioreersuni nutaanilu suliffissaqalernissamut periarfissarissarnerulernissaq. Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisut Nunatsinni Danmarkimilu ilinniartut naapeqatigisarsimavaat ilinniareernermi nunatsinnik ineriartortitseqataanissap
180 pingaaruteqassusia oqaluuserisarsimallugu. Ukiuni makkunani ilinniagaqarlutik naammassisut aatsaat taamak amerlatigilermata nuannaarutigaa. Angusarissarneq tamanna ataatsimoorluta sanarfeqqissavarput.

Meeqqat

185

- Tamakku takullugit isumalluarlungalu neriuteqarpunga tamatta pitsaannerusumik siunissaqartugut, naak ilungersunartorpassuarnik suliassa qaralualuta. Meerartatta atugaat Danmarkimi Nunatsinnilu
- 190 tusagassiorfinnit ukiaq manna sammineqangaatsiarput. Meerartavut uanga uummatinnit kaanngartussaangimmata aalajangersimavunga Naalakkersuisuni suliniutitsinni ukioq 2016 meeqqat ukiorissagaat, Naalakkersuisunilu meeqqat immikkut sammineqassasut.
- 195 Sumiginnaaneq meeqqanillu atornerluineq pinaveersimatinniarlugit sullissineq ingerlapparput, ilaatigut meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit atuartitsinikkut, sullissisut piginnaangorsarnerisigut, ilaqutariit katsorsartinnissamut siunnersorneqarnissamullu periarfissaasa annertusarnerisigut minnerunngitsumillu inersimasut meeraanerminni kinguaassiuutitigut
- 200 atornerlunneqarsimanerminnit kingunerlutsitsisut katsorsarneqarnissaannut suliniuteqarnikkut. Tamanna Nunani Avannarlermiunit maluginiarneqarsimavoq, suliniutigut ilaarlugit katsorsaanissaq siunertaralugu angalasartoqatigiinnik pilersitsinissamut periarfissarsiulersimallutik.
- 205 Naalakkersuisut ilisimavaat ajunngitsunik suliniuterpassuaqaraluartoq suli meeraqartoq sumiginnarneqartartunik kinguaassiuutitigullu atornerlunneqartunik. Inuiattut uittariaqarpugut! Annersaanerit, kinguaassiuutitigut atornerluinerit alianaqisumik amerlavallaaqaat. Inoqatittinnut meeqqatsinnnullu atornerluisarnerit akuerineqarsinnaangillat!
- 210 Atornerluisoqannginnissaa anguniarlugu immitsinnut nakkutigalutalu paarisariaqarpugut.
- Aatsitassat ikummatissarlu nunatsinni pisuussutini pingaarnerpaajunngillat. Inuit pingaarnerpaajupput! Nunatsinnimi meerartavut, illit aamma uanga
- 215 peqatigiilluta pisuussutini pingaarnersaavugut.
- Qanormi iliorluta inuit pisuussutivut paaralugillu ineriartortissinnaavagut?
- Meerartavut isumagissavagut paaralugillu – pitsaasumik meeraanissaat,
- 220 patajaatsumik perorsarnissaat ilinniagaqarluarnissaallu angajoqqaajusugut ilinniartitsisut peqatigalugit isumagissavarput.
- Ingerlalluartut aamma amerlaqaat, tassuuna sulilluartorpaassuusuni nalunngilara – tamakkua ingerlatiinnassavagut! Qujanaq taamannak

tunniussimatigalusi sulilluarassi. Meeqqat pitsaasumik peroriartortinnissaannut
pikkoriffeqartut amerliartuinnartut pinngitsoorsinnaanngilavut.

230 Tamatta pitsaanerulaartumik sutigut tamatigut iliortarutta, immitsinnullu
paarilluarnarulaarluta, taava inuttut, nunatta inuiattullu
namminersulivinnissatsinnut aqqut oqinnerulissaaq. Ataatsimoorluta tamatta
ikioqatigiinnikkut tapersersoqatigiinnikkullu suliniutinik pimoorussilluta,
namminersorneq siunnerfigalugu suliaq ingerlatiinnassuarput. Uagummiuna
nammineq tamattaallutalu nukissaqarnitsigut namminersulivissinnaasugut –
235 Nunarput meeqqattalu siunissaa pillugu.

Ikioqatigiinneq

240 Nunatsinni sila unammillernartorpassuarnik nassataqarsinnaasarpoq.
Assersuutigalugu Tasiilaq ukiup naajartornerani Piteqqamik sakkortoqisumik
eqqugaavoq. Qujanartumik inunnik ajoqusertoqanngilaq atortutigulli
aseruatiternerit ikinngillat.

245 Taamaalisqartillugu ataatsimoortariaqarpugut ikioqatigiillutalu.
Ataatsimoornitsigummi nukiit katersortarpagut suliassat inornarpasissut
suliarisinnaanngorlugit.

Taalliortorsuattali ilaat Henrik Lund taalliani ima oqaasertalersorsimavaa:

250 Nukiit kattuttut artuugaanik
Qanga maani tusarpugut aat?

Nangaasoornata sapiiserluta
Ajunnginneq taava pisássaássavoq.
255

Piginnaasaq taannaqqissaaq Issittumi marsimi unammiaartoqalerpat – Arctic
Winter Games-eqalerpat - pisariaqartipparput. Nunatta oqaluttuarisaanerani
pisussani taamaattuni aatsaat taamak annertutigisumik pisoqartussavoq,
pisussaq Naalakkersuisunit, Kommuneqarfik Sermersuumit, namminersortunit
260 Namminersorlutillu Oqartussat suliffeqarfiutaannit aningaasaliiffigineqarpog.

Aaqqissuussinermi timersuutit 15-it unammissutaassallutik, kulturikkut
aaqqissuussisoqassaaq, 2000-it missaannik tikeraartoqassamaarpugut

265 namminnerlu piumassutsimik sulisussat 1500-t pisariaqartinneqartussaapput.
Suliassaq annertoq ataatsimoorluta ikioqatigiilluta suliassaraarput.
Taamaammat Naalakkersuisunit kaammattorumavassi pisinnaasut tamassi
sapinngisassinnik ikiuteqqullusi.

270

Nunarsuarmioqataaneq

Nunarsuarmioqataavugut. Taamaammat peqqarniisaarniartoqartillugu
attorneqaatigisarpaput, soorlu qanittukut Parisimi siornalu ukiup
aallartinnerani Københavnimi taamatut pisoqartoq.

275

Peqqarniisaarniarnerit tamat oqartussaaqataanerannik pisinnaatitaaffitsinnilu
innarliiniarneruvoq. Qunusiarineqassanngilagut! Tamat oqartussaaqataanerat
nukittoqutigarpaput tamannalu illersussavarpaput - ataatsimoorluta.

280

Silap pissusaa pillugu Parisimi isumaqatiginninniarnierit decembarimi
ingerlanneqarpaput. Nunat inuiisa pisinnaatitaaffii suliffissuaqarnikkullu
ineriartortitsisinnaatitaanerap Paris-imi isumaqatigiissummi ilaatinneqanngillat.
Paris- imili isumaqatigiissut silap pissusaata allanngoriartorneranup
sunniutaanullu pakkersimaarinninniarniermi ilorraap tungaanup
285 alloriarneruvoq. Eqqaamassavarpaput silap allanngoriartorneranik qanimut
misigisaqartut tusarnaarnissaat pingaaruteqarmat takusaannik misilittagaannillu
ilinniarfigissallutigik.

290

Aatsaammi taamaaliornikkut silap allanngoriartornerata nunarsuatsinnut
sunniutai tamaakkiisumik takusinnaalissavarpaput paasisinnaallugillu.

Naggasiut

295

Nalliuttuni nunaqqativut nunani allaniittut eqqaamasarpagut. Immaqa
ilinniariarsimappaput, imarsiortuunertik pissutigalugu angalallutik
nunassissimallutilluunniit. Nunaqqateqarpugulli aamma peqqissariarnertik
pissutigalugu ilaquttatik qimallugit juullisiortariaqartunik. Ulluni makkunani
soorunami eqqarsaatitsinniipput.

300

Ukiumi qaangiuttumi akornatsinniikkunnaartut ikinngeqaat, taamaalilliutalu
inuiattut piitsunnguallappagut. Qimagaasut eqqaamanaqaat.
Ingerlariaqqinnissaannut nukissaqarluarnissaannik kissaappakka.

305 Naalakkersuisut innuttaasullu tamarmik sinnerlugit Ataqqinartorsuaq
Dronningi kunngikkormiullu ilaqutariit, Folketingi, danskit naalakkersuisui,
Lagtingi, Savalimmiunilu Naalakkersuisut kiisalu danskit savalimmiormiullu
tamarmik inuulluaqquakka.

310 Minnerunngitsumik Nunaqqatikka tamarmik sumiikkaluarpata
qujassuteqarfigerusuppakka, tamassi inuiaqatigiinnut tunniussaarpusi
meerartatta Nunatsinnik ingerlatitseqqinnissaannut.

Aningaasaqarnikkut siuariartorneq inuussutissarsiutinilu ineriartorneq
315 qulakkiissavarput meerartagut toqqissisimanartumik siunissaqartinniarlugit.
Ilinniartitaanerup pitsaanerpaajutinniarnissaa qulakkiissavarput meerartavut
kissaatiminnik ilinniagaqarsinnaaqqullugit. Angajoqqaat pisariaqartitaminnik
ikiorneqarsinnaanissaat qulakkiissavarput meerartatta tamat
oqartussaaqataanerat tunngavigalugu inuiaqatigiinni nunarsuarmioqataallutik
320 nukissaqarnissaat anguniarlugu pitsaasumik peroriartorsinnaaqqullugit. Allatut
oqaatigalugu; meeqqatta toqqissisimasumik avatangiiseqarnissaat pillugu
akisussaaffimmik tigusissuugut iliuuseqarnerussaagullu.

Meeqqammi tamarmik naleqarput!
325 Tamatta pisussaaffeqarpugut paarissallugit. Tassa susassaqaqatigiinneq,
Nunatta Nukinga!
Namminiilivinnerullu siunissai.

Aningaasarsiornikkut nammineersinnaarusunnitsinni inerniliinissanut
330 naapititseriarfissanut akisussaasuuvugut. Tamanna akisussaaffimmik
tigusinikkut suleqatigiinnikkullu anguneqarluarnerusinnaavoq.

inuppalaassusermik asanninnermillu takutitsilluta ikioqatigiinnitsigut.
Inuiattut assigiinngitsunik suliassaarpugut ataatsimoorluta
335 naaperiagassatsinnik. Ataatsimooruttami angusaqarluarnerussuugut
meeqqatsinnullu siunissaq qaamanerusoq ornissallutigu.

Namminiilivinnissap aqqutaani assigiinngitsunik nalaataqartassagatta
taamaammat taalliortorsuatta ilaata Aggo Lyngep taalliaasa ilaat
340 eqqarsaatinniitippara:

Nikalliuutigeqinatigik ataasiarlutik kukkuppata,
Nikalliuutigeqinatigik aamma kukkoqqikkaluarpata,
345 Ajorsassanngillat!
Ajugaassapput!
Namminneq pillutik! uagullu pilluta!
Uagut inuiaqataasugut illersussavavut,
Ajugaassapput!
350 Taamatut oqaaseqarlunga Nunatsinni innuttaasusi tamassi ukiortaami
pilluaritsi.

Guutip Nunarput inuilu sernigiligit.

355

Kilde

naalakkersuisut.gl

Kildetype

Digitalt manuskript

360

Tags

Nytårstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kim-kielsens-nytarstale-2016>

365

370

375

380